

DYNAMISCHE SCHOOLDAG EVENT

23-09-2026

WERKEN AAN EEN INTEGRAAL ACTIEF
FUNDAMENT IN DE OPVANG EN OP SCHOOL

LECTORAAT MOVE TO BE
FONTYS SPORT EN BEWEGEN
EINDHOVEN

> FOR SOCIETY

De Kracht van het IKC: Onderwijs en Opvang onder één dak

De “Warme Overdracht”

Het moment waarop kindgegevens van de opvang worden gedeeld met de basisschool voor continuïteit.

Vergelijking:

FOR SOCIETY

Een Actief Fundament, fundamenteel beter

'Van jongs af aan goed en voldoende bewegen als basis voor een leven lang bewegen'

Hogeschool van Amsterdam

Maastricht University

Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang

Korein

MANJEFIEK KINDCENTRUM

JONG LEREN

Z U Y D

KVLO

Goed leren bewegen
kenniscentrum sport & bewegen

Stichting

Eindhoven Sport

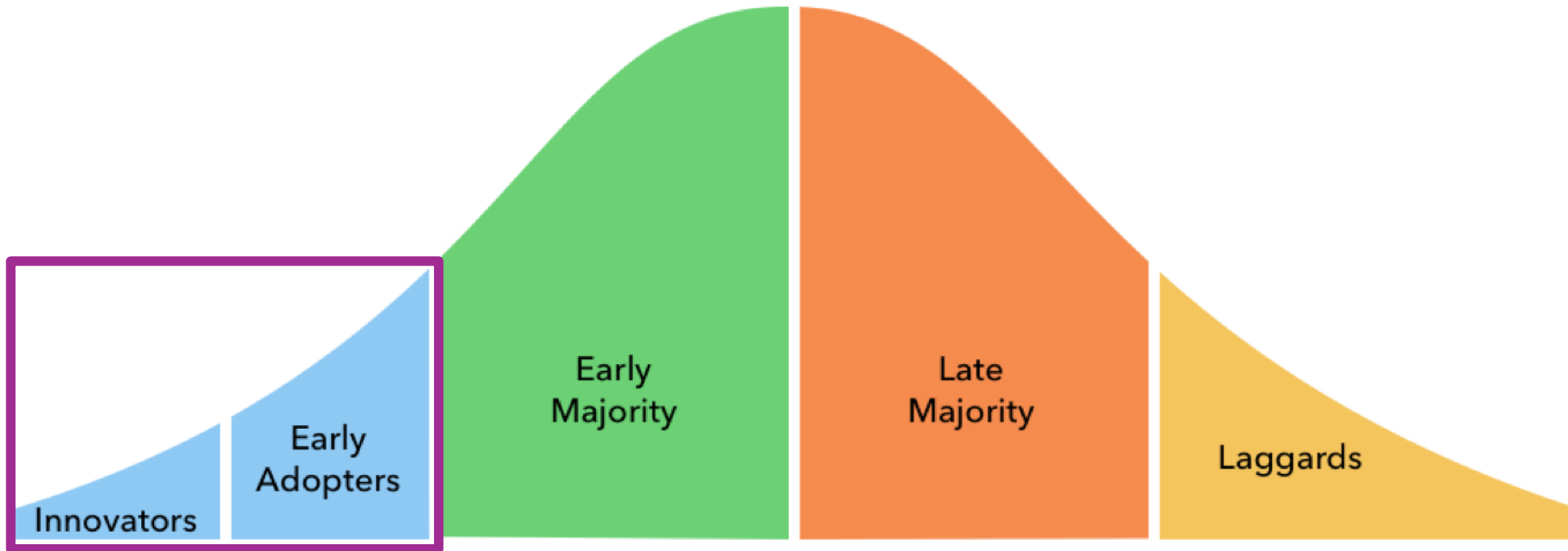
Maastricht Sport beweegt de stad

Deze workshop: systematisch aan de slag

ROGERS DIFFUSION CURVE

> FOR SOCIETY

Hoe zorg ik ervoor dat kinderen absoluut niet bewegen

Mijn functie is:

Inrichting
binnen & buiten

Beleid &
curriculum

NIET BEWEGEN

Wat kan & mag

Handelen van
professionals

470 kinderen

85 kind gesprekken

35 groepen

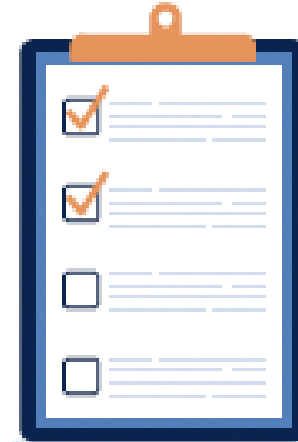
142 pedagogisch professionals

353 vragenlijsten ouders

Een aantal perspectieven op bewegen

- Pedagogisch professionals

Bewegen in de pedagogische setting

Onderdeel 1

Curriculum, omgeving
en materialen voor
lichamelijke
ontwikkeling

Onderdeel 2

Pedagogiek voor de
fysieke ontwikkeling

Onderdeel 3

Ondersteuning van
bewegen en kritisch
denken

Onderdeel 4

Ouders/ verzorgers en
professionals

Item	Sub-schalen and items	2-4 jaar (SD)	4-6 jaar (SD)	Totaal (SD)	Totaal Min-max
	Curriculum, omgeving en materialen voor lichamelijke ontwikkeling (sub-schaal 1)	2,8 (0,78)	3,3 (0,60)	3,0 (0,73)	1,8–5,0
1	De inrichting van de ruimte voor het stimuleren van bewegen	2,6 (1,15)	2,4 (0,80)	2,5 (0,98)	1–5
2	Het ter beschikking stellen van materialen, waaronder draagbare en/of vaste materialen	2,3 (1,02)	2,9 (1,22)	2,6 (1,15)	1–5
3	Grove motorische vaardigheden	3,0 (1,28)	3,8 (1,03)	3,4 (1,22)	1–6
4	Lichaamsbeweging ter ondersteuning van de fijne motoriek	3,4 (1,24)	4,0 (1,17)	3,7 (1,23)	2–7
	Pedagogiek voor de fysieke ontwikkeling (sub-schaal 2)	2,6 (0,77)	3,0 (0,87)	2,8 (0,84)	1–4,3
5	Professionals bewegen binnen en buiten mee met kinderen	2,7 (1,72)	2,9 (1,48)	2,8 (1,59)	1–6
6	Observatie en beoordeling van de fysieke ontwikkeling van kinderen binnen en buiten	3,2 (1,00)	3,5 (1,18)	3,4 (1,09)	1–5
7	Planning voor fysieke ontwikkeling binnen en buiten	1,8 (0,79)	2,5 (0,94)	2,1 (0,91)	1–4
	Ondersteuning van bewegen en kritisch denken (sub-schaal 3)	1,9 (0,83)	2,3 (0,80)	2,1 (0,84)	1,0–4,0
8	Ondersteuning en uitbreiding van de woordenschat relevant voor bewegen van kinderen	2,1 (1,45)	2,4 (1,32)	2,2 (1,37)	1–6
9	Het aanmoedigen van continue interactie die aanzet tot denken en praten (sustained shared thinking) via bewegen.	1,6 (0,62)	1,7 (0,59)	1,6 (0,60)	1–3
10	De nieuwsgierigheid en het probleemoplossend vermogen van kinderen ondersteunen binnen en buiten	1,9 (1,13)	2,9 (1,32)	2,4 (1,31)	1–5
	Ouders/ verzorgers en professionals (sub-schaal 4)	2,0 (0,97)	2,2 (1,15)	2,1 (1,05)	1,0–4,0
11	Professionals informeren gezinnen over de fysieke ontwikkeling van kinderen en de voordelen voor hun leren, ontwikkeling en gezondheid	2,0 (0,97)	2,2 (1,15)	2,1 (1,05)	1–4
	Totaal score	2,4 (0,60)	2,8 (0,51)	2,6 (0,59)	1,3–3,8

MOVERS-scores, $n = 35$ (18 peuter groepen en 17 kleuter groepen)

Belemmeringen voor het stimuleren van actief bewegen

ONVOLDOENDE
RUIMTE BINNEN
VOOR BEWEGEN

TE WEINIG KENNIS
EN VAARDIGHEDEN
BIJ PERSONEEL

TE WEINIG TIJD IN
HET DAGELIJKSE
PROGRAMMA

ONVOLDOENDE
RUIMTE BUITEN
VOOR BEWEGEN

TE WEINIG
PERSONEEL
BESCHIKBAAR
VOOR AANBOD

Denk eens goed na...

- Hoeveel kinderen zijn tijdens de lessen daadwerkelijk in beweging?
- Hoeveel kinderen zijn tijdens de buiten-speel-momenten daadwerkelijk in beweging?
- Op welke momenten zitten kinderen gedurende de dag het langst stil?
- Hoeveel tijd kost een overgang, bijvoorbeeld van het lokaal naar buiten of van de ene les naar de volgende?

Er mag én kan meer dan je denkt

Richting geven, ruimte laten

(beleid in de praktijk)

- **Bied houvast**

Werk met een globale route, duidelijke piketpaaltjes en goede randvoorwaarden.

- **Vertrouw op het proces**

Laat ruimte voor ontwikkeling, ook als de uiteindelijke opbrengst nog niet helder is.

- **Leg eigenaarschap bij het team**

De beweegspecialist begeleidt; pedagogisch professionals en leerkrachten ontwikkelen en voeren uit.

Kansen in de praktijk

- **Maak bewegen aantrekkelijk**
Bewegen hoeft niet te 'moeten', maar mag vooral leuk en betekenisvol zijn.
- **Sluit aan bij wat er al is**
Verbind beleidsdoelen aan bestaande doelen en de dagelijkse praktijk.
- **Bouw samen aan verandering**
Creëer eerst affiniteit, dan verankering in het DNA en uiteindelijk cultuurverandering.
- **Neem de eind gebruikers mee in het proces →**

Natuur & het IKC

Bosjes om in te spelen,
bergjes om af te rennen,
mooie bloemen,
boomstammen om mee te
bouwen...

kinderen spelen met groen

Waar spelen jullie buiten het liefste?

'Rennen achter de heuvel'

Wat vinden jullie leuk achter de heuvel?

'daar spelen we missies [...] alle missies die je kan'

Kind 1: Pas op voor de brandnetels. Niet daar gaan, daar zijn brandnetels.

Kind 2: Hier zijn geen brandnetels

Kind 1: Jawel, die doen heel veel pijn

Kind 2: Neen dat is gras

Willen jullie buiten nog een foto maken?

'Ja'

'Van allemaal bladeren'

Ja, wat vind je zo leuk aan allemaal bladeren?

'Alles' (doet voor alsof hij gek loopt en blaadjes wegschopt)

'En je kan ze ook wassen' (ze nemen me mee naar de andere klas)

'Kijk, dat doen die' (twee kinderen wassen blaadjes en kastanjes en leggen ze te drogen)

'Ja, eerst moet de zand weg en dan moeten ze drogen'

Fietsjes, fietsjes, en nog meer fietsjes

- Vaste fietsroutes
- Verkeerslichten
- Parcourtjes
- Tankstations
- Busstations

Op elk IKC komen fietsjes in alle gesprekjes terug.

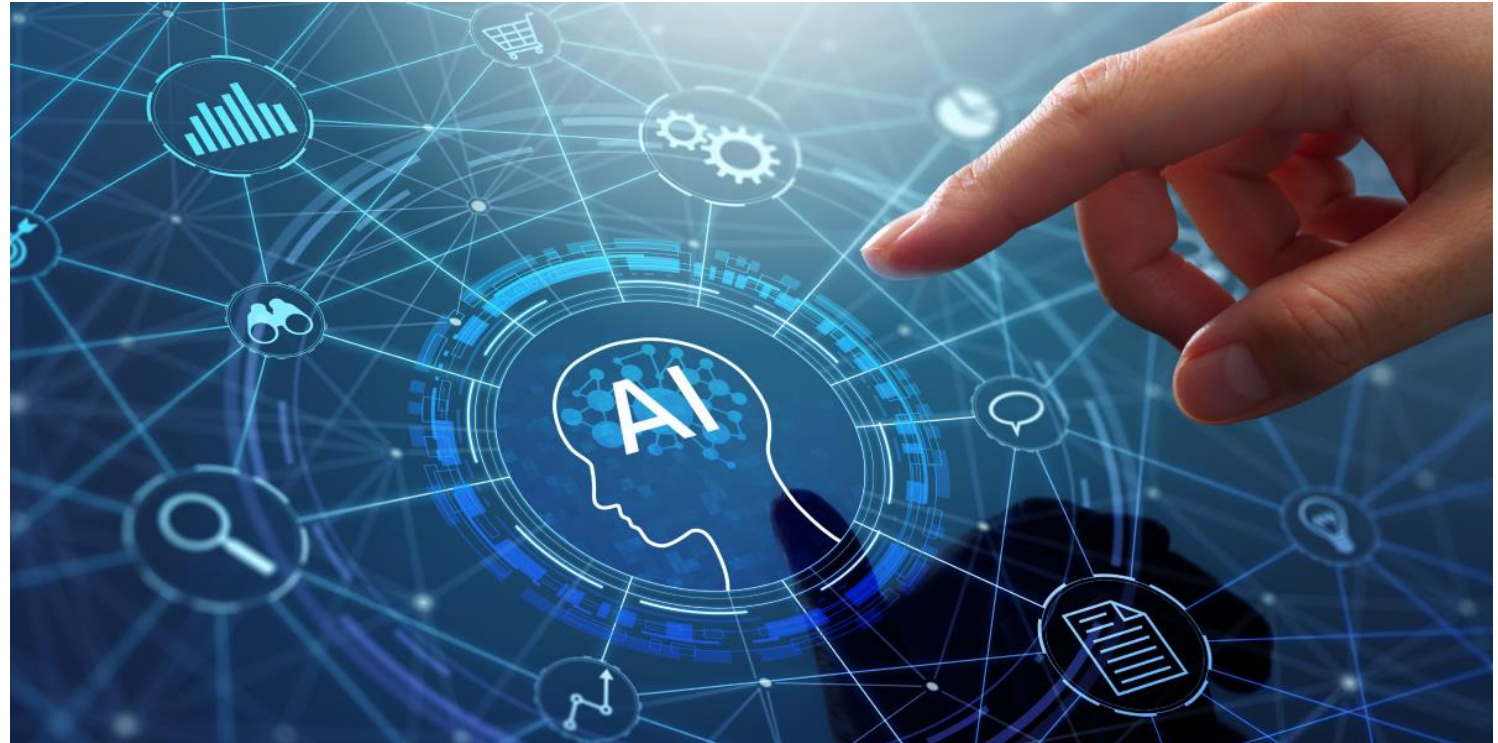
ACTIEF FUNDAMENT – CONCEPTUEEL MODEL

Samen bouwen aan een beweegrijk IKC

Good practice

- Genereren van input
→ beweegkaarten.

DIERENPAD (PEUTERS)

"Wie kan bewegen als een dier en over de stenen lopen?"

MATERIAAL

8-10 gekleurde papieren vellen, kartonnen onderzetters of tape.
Eventueel: dierenkaartjes of plaatjes.
Plakband materiaal op hun plek te houden (veiligheid)

ORGANISATIE

Ruimte: gang, speelplaats of vrije strook (3-5 meter).
Stenen in lijn of zigzag, 20-40 cm uit elkaar.
Max. 3 kinderen tegelijk, anderen kijken of wachten.
Begeleider roept dieren en moedigt aan.

START EN VERLOOP

Laat de kinderen aan één kant van het pad staan. Zeg:
"Vandaag lopen we als dieren over de stenen! Eerst komt de
kikker!"
Laat kinderen om de beurt (of met z'n tweeën) over de stenen
bewegen als dat dier:
Kikker: Huppelend met twee voeten.
Olifant: Stampend met zware stappen.
Slang: Kruipend, glijdend over de vloer (voor wie wil).
Vogel: Armen wijd, fladderend van steen naar steen.

LEERVragen

"Hoe springt een kikker anders dan hoe een olifant loopt?"
"Kun jij een nieuw dier verzinnen om over het pad te gaan?"

MAKKELIJKER

Stenen dicht bij elkaar leggen.
Slechts één dier gebruiken (herhaling geeft
structuur).

PEDAGOGISCHE DOELen

Biedt emotionele veiligheid door herhaling en herkenbaar-
heid.
Stimuleert persoonlijke kwaliteiten: fantasie, durven bewe-
gen.
Bevordert sociale kwaliteiten door wachten op beurt en
kijken naar elkaar.
Draagt bij aan normen en waarden door respectvol samen-
spel en imiteren.

VARIATIE

Kind kiest zélf een dier.
Andere volgorde van stenen
(dichtbij of ver weg).
Gebruik geluiden erbij: "Hoe
klinkt een leeuw?"

MOEILIJKER

Kind bedenkt zelf een beweging bij een
dier.
Stenen verder uit elkaar leggen of een
bocht maken in het pad.

BEWEEGDOELen

Coördinatie van bewegingen afstemmen op ruim-
te.
Lichaamsbewustzijn en bewegingscontrole oe-
fenen.
Zintuiglijke ontwikkeling via kijken en luisteren.

Lectoraat Move to Be - Fontys Sport en Bewegen © 2025

BOSAVONTUUR (KLEUTERS)

"Spring, kruip en sluip mee in een
spannend bosavontuur!"

...blokken of kussens om obstakels te maken.
...gelijk: alle bewegingen kunnen denkbeeldig.

...minere groepjes bij beperkte ruimte.
...te.
...e bewegingen groot en duidelijk voor en speelt

...ntuur in het bos."

...e bomen, zwaaiende armen.
...n met beide voeten).
...den en knieën).
...lopen, vinger op de lippen).
...ver een lijn of bank).
...n kring gaan zitten.

...st sluipen of balanceren?"
...door het bos te komen?"

MOEILIJKER

Kinderen voegen zelf nieuwe obstakels toe aan het
verhaal.
Kleine groepjes bedenken een eigen mini-avontuur en
laten dit zien.

BEWEEGDOELen

...pringen over denkbeeldige obstakels.
...sluipen onder lage hindernissen.
...balanceren over een lijn of bank.
...den zacht en gecontroleerd bewegen.
...mmen van bewegingen op ruimte en richt-
...en op het tempo van het verhaal.

VARIATIE

Jungle: slingeren als apen, stamp-
en als olifanten.
Ruimte: zweven zonder
zwaartekracht, aftellen en springen
als raket.
Sprookjesland: dansen met feeën,
sluipen langs een draak.

Lectoraat Move to Be - Fontys Sport en Bewegen © 2025

> FOR SOCIETY

Hoe zorg ik voor meer bewegen door de dag heen?

Mijn functie is:

Inrichting
binnen & buiten

Beleid &
curriculum

MEER BEWEGEN

Wat kan & mag

Handelen van
professionals

Bewegen op het kindcentrum: Door iedereen, met vertrouwen én kinderen

